

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van de directeurswoning met bijhorende tuin met hekwerk, brug en volière in cementrustiek en spinbaan van touwslagerij Van den Berghe in Berlare

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 17 juli 2013 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen directeurswoning met bijhorende tuin met hekwerk, brug en volière in cementrustiek en spinbaan van touwslagerij Van den Berghe te Berlare;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 maart 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke waarde als monument:

Directeurswoning met inbegrip van de bijhorende tuin met hekwerk en cementrustiek en met uitsluiting van de met X aangeduide constructies, gelegen in

Berlare, Hogeweg 9
 bekend ten kadaster:
 Berlare, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummer 445D
 zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Wegens de industrieel-archeologische waarde als monument:
 spinbaan van touwslagerij Van den Berghe, gelegen in
 Berlare, Hogeweg 11
 bekend ten kadaster:
 Berlare, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummer 450F (deel)
 zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Als aanvankelijke directeurswoning gebouwd circa 1900 voor de touwfabrikant en latere burgemeester Gustaaf Van den Berghe is het vooraanstaande burgerhuis met bijhorende lusttuin en aangrenzende spinbaan een uitzonderlijke getuigenis gebleven voor een specifieke landelijke nijverheid, de touwslagerij, die in deze regio als jutespinnerij uitgroeide tot een bloeiende doch thans verdwenen industrietak. Het prestigieus karakter van deze woning binnen de context van een landelijk dorp weerspiegelt de prominente status van de bouwheer en is in overeenstemming met zijn aanzien van lokale gezagdrager als burgemeester. Ook de interieurafwerking met exclusief schilderwerk in twee salons etaleren de luxueuze burgerlijke woonstijl van het fabrikantenhuis. De bijhorende tuin met eenvoudige landelijke hovenierswoning, die als lusttuin gelijktijdig met de bouw van het burgerhuis werd aangelegd, vormt historisch en conceptueel een onlosmakelijk geheel met de woning. Deze tuin bewaart achteraan een deel in landschappelijke stijl met wandelpaden, 8-vormige vijver en een heuveltje voor prieel.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Het stijlvolle alleenstaande burgerhuis is een representatieve en authentieke vertegenwoordiger van eclectische architectuur op het vlak van elitaire woningbouw voor een welvarende klasse. De uitgesproken symmetrie van de constructie, zowel in de opstand van de voorgevel als het concept van de dakpartij, verlenen het huis een voorname allure. De diversiteit, vormgeving en veelkleurigheid van de decoratieve details is kenmerkend voor het eclecticisme terwijl er ook siermotieven in art-nouveaustijl voorkomen zoals in het gegraveerd glas van het trappenhuis. Beide salons zijn een uitgesproken illustratie van neoclassicistische interieuraankleding en omvatten twee witmarmeren schouwmantels met uitschuifkacheltje, spiegels gevat in sierlijk lijstwerk, decoratieve muurschilderingen met trompe-l'oeil effect en beschilderde plafonds verrijkt met verguldsel en lijstwerk. Het bijhorend decoratief ijzeren hekwerk aan gemetste hekstijlen van de voortuinafsluiting vormt een belangrijk architecturaal

element dat integrerend deel uitmaakt van het goed. De volière en het boogbrugje over de tuinvijver in cementrustiek en samengesteld uit elementen van imitatieboomstam zijn representatieve componenten van typische tuinarchitectuur uit de eerste helft van de 20ste eeuw.

Artistieke waarde:

Het kwalitatief schilderwerk in beide salons door kunstschilder Aloïs De Lange uit Zele, met delicaat uitgevoerde taferelen en voorstellingen naast verfijnde ornamentele details en imitatielijstwerk, getuigt van een artistieke inspiratie en zeer bekwaam vakmanschap.

Industrieel-archeologische waarde:

De spinbaan is een zeldzame constructieve getuigenis van de infrastructuur voor de ambachtelijke touwslagerij die in de regio een grote verspreiding heeft gekend en de grondslag vormde voor de ontwikkeling van de jutespinnerij. Teruggaand op een kleinere spinbaan van 1862 kwam de huidige grotendeels tot stand in 1890. De spinbaan is zeer herkenbaar en representatief voor dit landelijk industrieel gebouwtype namelijk opgevat als lage, langgerekte halfopen loods in baksteenbouw onder pannen zadeldak.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

07-07-2014

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS